

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Πρωτ. ΤΕΛ. Π. 104/1971

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Νεονίδας Γ. Κουβαρδουο
ἔτος 73, ἔγγ.

Νιμιόλαος Κυριανοῦλαοο
ἔτος 73.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Χοστιάριον...
(παλαιότερον ὄνομα: .....), Ἐπαρχίας Γ.Φ.Θέσκων...
Νομοῦ Παιωνίας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος
Βιματινίδης. ἐπάγγελμα Δικαστής... κ.ε.ε.η.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .....

.....
ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις.....
..... τόπος καταγωγῆς.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; Για Βασρά... για Κωμάρη... Σωζήρια
Όρμη και για Χρυσόκλαδο... Ηλιού και Κελεοκέρω
και Λιβάδια. Ταίμα χρόνια σωζήρια και μια και κ
'Υπήρχον αὐταὶ χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματ;
ματ;
.....
- 2) Εἰς ποῖους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησιαί; α) εἰς φυσικά πρόσωπα, δουλ.
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ.
.....
σε ιδιωτες.....
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν, μετὰ τὸν θάνατον του; Αναθήκη... Περιμετα... οαληροφει... και
δωκουνε... ηποθε... Παυλος... και δωνει... του καιδρι

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .....

..... *καί γεωργία καί κτηνοτροφία* .....

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργαταί ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὔτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Νόμισμα βαζανέ

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

*Πύρα κ.τ.λ. ἐν ἑργατοῦ
Γαίτην, Ἰ. Π. κ.τ.λ., Ἰ. Π. κ.τ.λ.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; .....

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμις μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ....

με γούβια ἀπὸ τὸ κροβάτο γούβια
 ἢ ἰδίαι τὸ ἴππε κὼν τὸ χαρὶ τρέσε κλπ
 ἢ βλάτα

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 2. Απρ. 1937

ε'. Ἐκ τίνος ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

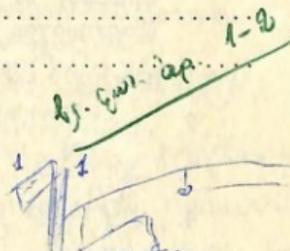
α) 1938 μονόφτερο κροβάτο β) μετὰ τὸ 1950

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ...

μονόφτερο ἀπὸ τῆς γῆρας (60 κροβάτου)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχίους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. εταχίδα	4.	7.	10. ....
2. κροβάτο	5.	8.	
3.	6.	9.	

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 2. Απρ. 1955

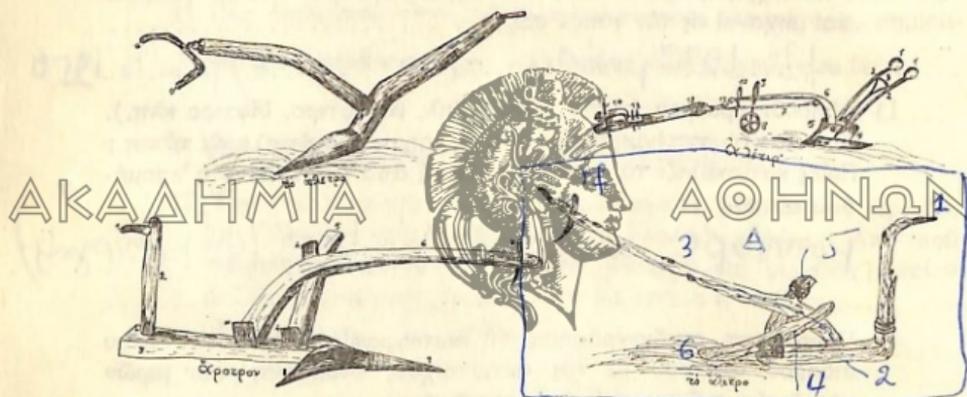
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Δέν ... ὄργωμα

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων, (δεματιῶν) *Ἀπὸ 15 χρονία...*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ *ἔως 15 χρονία* .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον *καθ' εἰς μινάχρ' ἐν... σης*
ἐκ. α. κ. ἰ. δ. ε. . . ὅσοι δὲν ἤμερ. α. τὸ . . . α. γ. ρ. κ. . .
... ἴουε. .....

2) Ποῖα ἦτο ἡ μερὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλινου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποῖα εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγόν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>α. α. λ. ἰ. δ. α.</i>	6. <i>ἔνι</i>	11. ....
2. <i>α. λ. ἰ. ρ. α. π. α. δ. ἰ.</i>	7. <i>ζ. γ. ε. ρ. α. κ. λ. ἰ. δ. ἰ.</i>	12. ....
3. <i>μ. ἰ. λ. α.</i>	8.	13. ....
4. <i>γ. ἰ. κ. ρ. α.</i>	9.	14. ....
5. <i>β. ω. α. λ. η.</i>	10.	15. ....

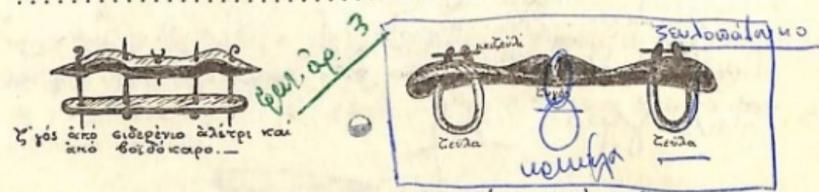
(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

~~2ο Διάγραμμα ζεύγος βύδια~~

~~υαία~~ (υαίασμα)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... ~~βύδια~~.....
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... δύο... ~~βύδια~~... ~~ἕνα ὄνος~~.....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῦλες, πιζεύλια κλπ.).....

Ἰστορία τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἀροτραρίας

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.....

β. γ. α. 3:

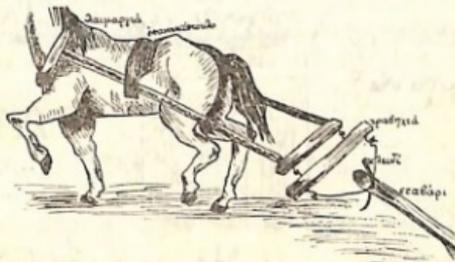
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).....

κοιμήρα: ἰστανι... αἰ... δὶ...
 ἢ ἀστραχιῖδι.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; ~~ἕνα~~.....

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τύπον σας .....

ὁ ἄνδρας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

ἀνάστα ἡ ψυχή καὶ περὶ τῆς ἐπιπέδου τοῦ ζεύξι.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... ὁ σιδηρὸς...

καὶ εἰς τὴν ψυχήν, ἡ ψυχή τοῦ σιδηροῦ ἔχει τὸ ἄροτρον καὶ ἐκτελεῖ τὸ ζεύξι.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

ὁ σιδηρὸς καὶ ἡ ψυχή καὶ εἰς τὴν ψυχήν δίδει τὸ σιδηρὸν.

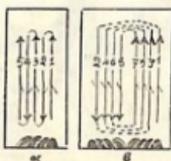
4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὀργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

μετ' ὅσων ἀνοιχθῶν ..... ἀλάκια δ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. μετ'

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα(β);

μετ' ὅσων ἀνοιχθῶν (μικρότερον) ..... ἀλάκια δ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. μετ'

ὅσων ἀνοιχθῶν καὶ τῶν ἀνοιχθῶν δ.

Σημειώσατε μετ' ὁ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαορίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίδες, ντάμεις, σιασιές, βεσδράδες κ.λ.π.);

μετ' ὅσων ἀνοιχθῶν ..... ἀλάκια

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαορίς (ἢ σποριά); μετ' αὐλακιῶν;

μετ' ὅσων ἀνοιχθῶν ..... ἀλάκια δ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. μετ'

6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετ' σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον;

μετ' ὅσων ἀνοιχθῶν ..... ἀλάκια

7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετ' ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

μετ' ὅσων ἀνοιχθῶν ..... ἀλάκια δ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. μετ'

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *καρμύλας, διβόλ. ἀροτριάσεια.*

*κ' νεοτ. ὄργωματα... κ'... β' : διβόλ. : κ'... γ' : καρμύλας...
κ' α' : φέρνισμα, οὐκιδύς... β' : δόλωμα εἰως... αὐτὸς...
κ' δ' : διβόλ. : κ'... κ'... εἰως... κ'... γ'...
κ'... β'... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς...*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*κ' αὐτὸς... κ'... β' : διβόλ. : κ'... γ' : καρμύλας...
κ' δ' : διβόλ. : κ'... κ'... εἰως... κ'... γ'...
κ'... β'... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς...*
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

*κ'... αὐτὸς... κ'... β' : διβόλ. : κ'... γ' : καρμύλας...
κ' δ' : διβόλ. : κ'... κ'... εἰως... κ'... γ'...
κ'... β'... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς...*

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν;

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

*κ'... αὐτὸς... κ'... β' : διβόλ. : κ'... γ' : καρμύλας...
κ' δ' : διβόλ. : κ'... κ'... εἰως... κ'... γ'...
κ'... β'... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς... κ'... αὐτὸς...*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

+ ἐγγυμῆ : ἀρωσοβίη, σεβία, σιτάρι, κριθαρι

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .....

Μουκέντρα ἔχει ὅτι μὴ τρεῖς ἢ ἑξήκοντα
 ὡς ἄλλοι... καὶ ἀπὸ ἄλλου τρεῖς ἢ μίαντα
 αὐτὰ μὲ μίαντα.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); καὶ μὴ ἔχει μὴ καὶ ὅτι.....

ὅτι ἔχει ὀβέρνα ἢ ἄλλου τοῦ μὴ
 ἔχει μὴ πρὸς τὴν ὀβέρνα ἢ ὀβέρνα ἢ.....

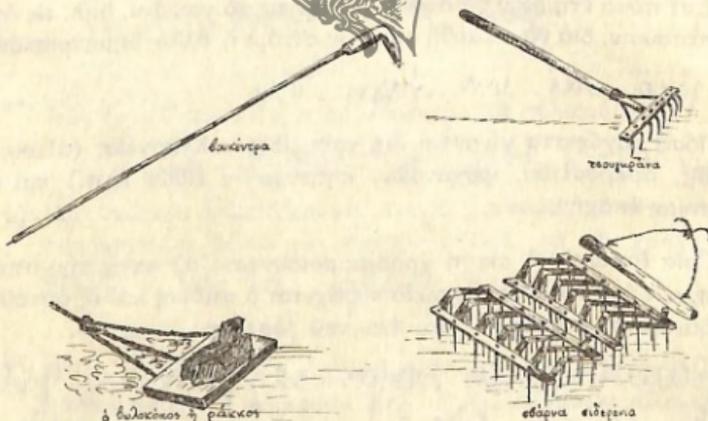
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ὡς ὅτι ὡς
 ὡς ὅτι ὡς
 ὡς ὅτι ὡς

Μετὰ τὴν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

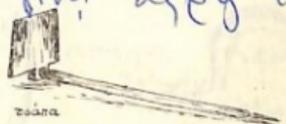
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

... ξυμάρει... φα... το... οὐάμα... (ουάμαρα),
 Πρωτε... ωρεωσι... κ... ρήσι... σιεφ... το... κωφο... το
 κηπια... και... θελο... ἰ... ζωνε... σαρποθ... το... κωσι
 το... κωφο... το... ρήσι... ἀρρη... το... κωφο.

6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

... ἰ... κηπια... το... ἰ... ρήσι... .....

7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
 ... φα... ξυμάρει... φα... το... οὐάμα... (ουάμαρα),
 ... κηπια... και... θελο... ἰ... ζωνε... σαρποθ... το... κωσι
 ... κωφο... το... ρήσι... ἀρρη... το... κωφο.

8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... ὄσα... χωράφια...

... φα... ξυμάρει... φα... το... οὐάμα... (ουάμαρα),
 ... κηπια... και... θελο... ἰ... ζωνε... σαρποθ... το... κωσι
 ... κωφο... το... ρήσι... ἀρρη... το... κωφο.

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

... φα... ξυμάρει... φα... το... οὐάμα... (ουάμαρα),
 ... κηπια... και... θελο... ἰ... ζωνε... σαρποθ... το... κωσι
 ... κωφο... το... ρήσι... ἀρρη... το... κωφο.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

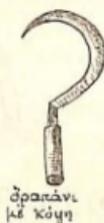
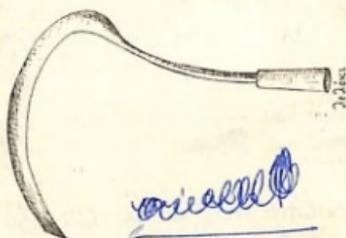
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... φα... ξυμάρει... φα... το... οὐάμα... (ουάμαρα),
 ... κηπια... και... θελο... ἰ... ζωνε... σαρποθ... το... κωσι
 ... κωφο... το... ρήσι... ἀρρη... το... κωφο.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

με δρεπάνι

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ἢ ἄλλο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφῆν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

με δρεπάνι
κόβει ἔχει ὡσεὶ
λεγκλειά.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

με δόντια.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ξύλινο χέρι.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ἄ.) .....

οἱ γυφτοί.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) .....

ὡς ἐστὶν ὄχι. ἡ ὄσπριε ξεμυχτὰ.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. Ἄμα... ὡς... ἀφ'... ἕως... ὡς... ἕως...

γῆς... εἰς... ἕως... ἕως...

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μέναν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) .....

ἀκαθάριστα, μαζαριὰ... ἀκαθάρτα...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίες,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; .....

ὡς χερόβολα... ἕως... ἕως...

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Μουρκαὶ αἱ ἀκαθάρτα ἀκαθάρτα ἕως... ἕως...
ὄχι, ἡ ὄσπριε ξεμυχτὰ.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

7-8 χερσολογα = 1 ^α χερσολογα (αὐτὴν ἀνοίγει)
10 χερσολογα = 1 ^β χερσολογα (αὐτὴν ἀνοίγει)
6 χερσολογα = 1 ^γ χερσολογα (αὐτὴν ἀνοίγει)
το σλόκου ἔδει γὰρ νὰ
συμπεριλάβω. Οἱ θερισταί.
ἡ ἐργασία γινώσκου
θεμισιό. το ἄεμα
κε κεσετο εἰς
μάστρα καυρελο
θεμισιό.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; .....

ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
καὶ οἱ ἄλλοι... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...

2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀπακοπήν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή-εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). ....

οἱ ἄνδρες, οἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄλλοι... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
(κεμισιό) οἱ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. γὰ μὴ πονῆ ἢ μέση των) ; .....

θεμισιό... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...

ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...
ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες... ἡ ἄνδρες καὶ γυναῖκες...

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

ὡς τοῦ μηνὸς κατ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

ὡς τοῦ μηνὸς κατ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; .....

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένου ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐπιμον.....

ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένου ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐπιμον.....

ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένου ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶων.

1) Πότε γίνεται τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνου οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

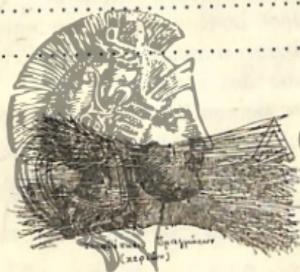
κεῖνα κλπ..... ἔστιν ἐπὶ τῆς ἡμέρας..... ἔστιν ἐπὶ τῆς ἡμέρας..... ἔστιν ἐπὶ τῆς ἡμέρας.....

2) Δεμάτιασμα λέ γίναται δεμνική.

2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνου, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Δεμάτιασμα λέ γίναται λέ ελάχεια.
 ἢ ἂν ἔταν γρηὸ τὰ νοτίφαρε με
 νερό·

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο.....

Μετὰ τὸ δέσιμα ἔλασαν εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν
 ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ
 ἢ συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

ἤρχισεν νὰ φυτῶσιν πατάτας εἰς τὸν τόπον σας
 εἰς τὸν τόπον σας.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..... Πρῶτῃ καλοκαίρῳ..... γὰρ τὸ σπέρμα..... ἔχειται,
ἐπιπλεῖ.....

2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

..... μετ' ἐξάει.....

Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

..... μετ' ἄκρῳ καὶ σανό (βίβλος ἡμερῶν)
ἢ κριταρι (ἢ βερύμη)..... ἡ θύλαξ..... τὸ σπέρμα
βλ. κτηνοτροφία..... ἐπιπλεῖ.....

2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.)..... μετ' ἄκρῳ.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

... αλά... χωράφι... γερανόεινε... και... φαλά...
τα... κομπόσι... αλά... θωπέ... και... το... γ...
... και... έδώκαμε... έ... κά...
Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρῶνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σαρῶν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

θεμωνοστάσι

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

ὑπῆρχε... ζῆνι...

- 4) Πού κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; .....

... ἐξω... αὐλῆς... ἔξω... ἔξω... ἔξω...
... οἰκίας... ἀπὸ... ἀπὸ... ἀπὸ...

- 5) Τό άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρησις του, δηλ. μέ ποίαν σειρὰν καί ἐπί πόσον χρόνον ; .....

Κάθε... ἀλωανίσια... εἶνε... και... ἡ... Σπώνι... ἡ...

6) Ἐπί ποτε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καί ποτε λήγει ; .....

Ἐπί... ἡ... ἀλώνισμα... εἶνε... και... ἡ... Σπώνι... ἡ...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μέ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μέ δάπεδον ἐστρωμένον μέ πλάκες).

(Περιγράψατε τήν κατασκευήν ἐκάστου καί παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

ἡ... Σπώνι... ἡ... ἀλώνισμα... (χωματάλωνο).

ἡ... ἀλώνισμα... ἡ... ἀλώνισμα...

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἐτος πρό τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καί ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καί τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μέ πηλόν ἐκ χώματος ἢ συνήθως δια μείγματος κόπρου βοῶν καί ἀχύρων) .....

ἡ... ἀλώνισμα... ἡ... ἀλώνισμα... ἡ... ἀλώνισμα...

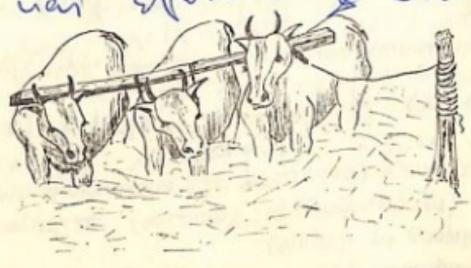
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καί ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καί ὥραν ; .....

ἡ... ἀλώνισμα... ἡ... ἀλώνισμα...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καί τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*ὄχι εἰς τὴν ἴσην... ζυγίου... ἴσην...
 ὡς... ὡς... ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς γῆρας... κόβεται...
 τὸ δέμα καὶ ἐπὶ τὴν... θύρα.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ζυγίου στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενός στήχερός,
 στρούλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὰ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

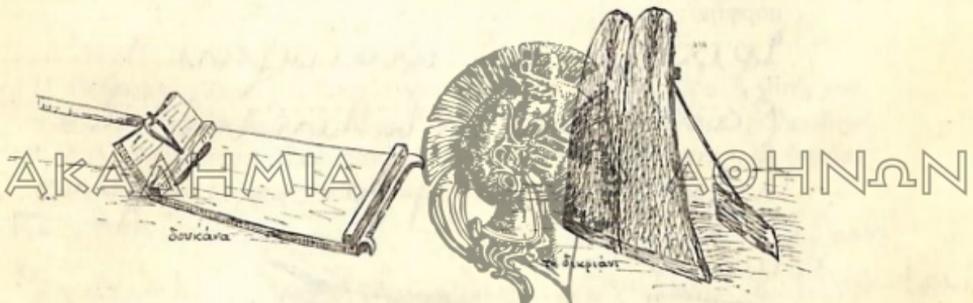
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

*ὄχι εἰς τὴν ἴσην... ζυγίου... ἴσην... ὡς... ὡς... ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς γῆρας... κόβεται...
 τὸ δέμα καὶ ἐπὶ τὴν... θύρα.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειᾶς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεθε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τοῦ
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα)..... *πισεταν*
δουκανα... το... δικριαν... και... βωλοσυρος
δουκα... το... δικριαν... και... βωλοσυρος
δουκα... το... δικριαν... και... βωλοσυρος

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοιπτῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων; .....

δ) Από ποίαν ώραν τής ημέρας αρχίζει ο άλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην; .....

Κατὰ τὴν 9. καὶ 10. πρὸ τοῦ ἔσπερου
 ἢ τῆς ἡμέρας καὶ ἡβελαι... ἢ ἔσπερου
 διαγράφεται ἔλαι... ἔσπερου ὅτι ἔχει

δρακίνοι, κατὰ τὴν δύο-βουβ, ἐπι-
 ρύει καὶ ἄλλοι καὶ ἀνωκερα... ἢ ἀνακίνοι
 ἐπιρρύει καὶ ἐπιρρύει

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

λεχάκι καὶ ἀνακίνας ἢ

ῥάση καὶ ἄλλοι λεχάκι δι-
 κούλι, δουκράνι, ἀνωκερα, ἀνακίνας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους; .....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ἢ βίττωρ ἢ τὸ καμιντσί... τὸ ἴδιον εἶναι
 τὸ δὲ εἶναι

ἢ τσιτσίμι (= λουσι),

- 15) Πώς λέγεται ή έργασία του άλωνίσματος ένός άπλώματος, δηλ. ένός στρώματος σταχύων έντός του άλωνιου. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .....

Σπύρι βίβα... την βλεφατε βίν
ηφ έβρα... έλωσαν
και να μην έιν
αι ή έρα.

90° κέντρο
(σπύρι κα βότα)

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτου λιχνισθοῦν διά να άποχωρισθοῦν τά άχυρα άπό τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

17) Ποιοί άλωνίζον : ό ίδιος ό γεωργός με ίδικά του ζώα ή υπήρχον (ή υπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνισταί (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωνοραίοι και άγωγιάντες) οί όποιοί είχον βάρδια ή άλογα και άνελάμβανον τόν άλωνισμόν.

ΑΡΧΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΑΡΧΑΙΑ ΛΟΓΙΚΗ
ΑΡΧΑΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

κέ τ' ή με εν έν έκου... έπηρεχαν είνου
αμυλα... βάρδια... αλ... ένω... ένω...
ωπ... έταν... και... ένω... ένω... ένω...
έλε... ένω...

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν έργαλειον υπήρχον παλαιότερον είς χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού άπό τούς στάχυσ' π.χ. τó κοπάνισμα αύτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα)

λέ έβρα... ένω... ένω... ένω... ένω...
ην... ένω... ένω... ένω... ένω... ένω...

- 19) 'Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του ; .....

κόπανος... ένω... ένω... ένω...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

...ἐπὶ ξύλων.....

κοπάνος τρογγυλός

ξύλο κρημαλωτὸ διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

Ἐπὶ τῶν ξύλων.....
 ἐπὶ ξύλων.....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα; Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσας στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ;

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Ἰσοαιω εἰς ἑδαφεί, ἢ βάσει υδατο
 μούσαννο.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναι, ποῖα;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; .....

Ἰραχνόταρονε ὅτι ἐστὶν ἄρα ἔσθην ἔμνη
 νίαν κερ δει ὡσιν εἰς ἔμνη σὺν τίσσι 2110
 νάλι τὰ ἰσὴ ἰὸ ἔμνη τὴν κερσεῖ

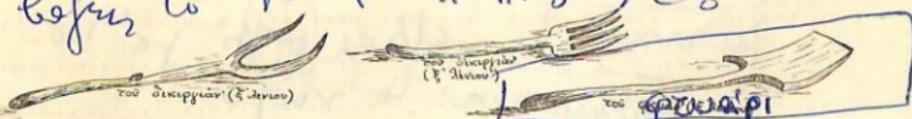
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

1950 ἡμερῶν
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα; (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο; (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

με τὸ γηράφι... ἄνω... ἄνω...
 τὸ λευκάρι καὶ ἄνω...
 βόφει τὸ γηράφι... ἄνω... ἄνω...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ὡς φασιούρα εἰς τὸ λευκάρι τὸ δικριάνι
 ὅπου εἶναι ἀσχυρεῖο εἰς ἔμνη. Δεῦ

γίνεται ανεξ. - "Θυωσ εἰσα ἀνεμίζο
 λ' λιχνός. λ' κωίση εἰσ ἴση και λιχνασ ωεἰλο
 αἰλο και εἰσα ανεξ λ' ἀφο και ἴλο λ' εἴη. λ'
 ἀπό τόν καρπών, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τόν σωρόν; Μήπως μα-
 χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τήν πράξιν ταύτην
 και πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. ....
 εἰσ εἴη κωίση. ....
 .....
 .....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ^{λίχνησι} ἀνεμίζο; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
 φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. ....
 .....
 .....

λιχνιστῆς ἢ φαχιούρισμα. Πρω-
 τῶν με λιχνασ και ἴλο με εἰλω.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναίκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;
 Ἰσχυρῶ. ....
 .....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
 λίχνησιμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινας τόπους καλοῦν-
 ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
 τυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
 νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

εἰσ βελα. λ' εἰσωσα. λ' εἰσωσε. εἰσ κωίση
 μωσωνιστῆς λ' εἰσαι κατ με λ'
 εἰσω και λ' χυτο

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
 νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; ('Εν

μυονχός ἢ φυτό λικερο ὡς φέυει ἀγεθου-
ωτης

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

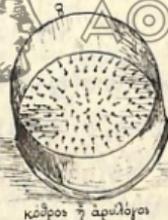
6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

λεῖ μὲ σιπῆρα καὶ ζουκωρῆμ. τοῖ
.. σιπῆρα (Σιπῆρα ἀπὸ φῶνα φεῖ ἀρμεθῆμα)

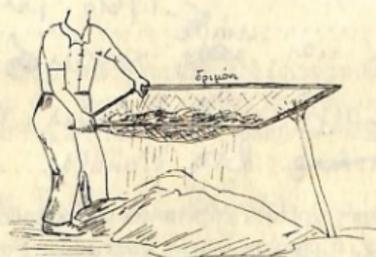
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρον; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

σημειῶ
μυονχός
καὶ βαρῆ
ὡς συν-

νων με ὅπας διαφορῶν μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

Γίνεται σωρὸς. Μετὰ τὴν ἐπίπλευσιν νέου-γενεῶν...

ΑΚΑΤΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΘΗΤΗΝ

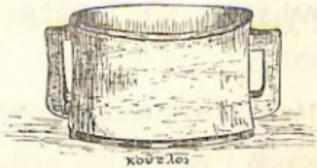
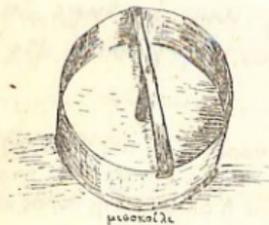
ὡς ἡ φτυάρι, ἡ ζυμνοχώρα. Μετὰ τὴν ἐπίπλευσιν καὶ
καρκαλιῶν ἢ φτυάρι. εἰς σωρὸν καὶ σὺν ἐξῆς...
χρῆσι. διαφορῶν: ἄλλω. ἢ ἄλλω. σὺν καὶ...
μέρησιν σωρατικῶν ἀσπασμῶν

- 8) Ἄλλα ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

ἰ φτελὸν μερῶν ἐν κούβῃ
φύσιν καὶ ~~κουβίτῃ~~ κουβίτῃσαν δὲ
κομῆ... ἰ κούβῃ... ἰ κούβῃ... κατὰ κούβῃ...
ἰ κούβῃ... ἰ κούβῃ...

γ.1) Ποῖα ἀρετὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, ~~καπαδιάτικο~~ ~~καπαδιάτικο~~ ~~καπαδιάτικο~~

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ. ^{ἔνα εἶδος ἔκαστος γὰρ τὸν ἄλωνι} ^{ἔνα εἶδος ἔκαστος γὰρ τὸν ἄλωνι} ^{ἔνα εἶδος ἔκαστος γὰρ τὸν ἄλωνι}
 Σημειώσατε γὰρ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, κατὰ τὸν ἄλωνι
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν) .....

... κερνήσατε με καθόδοι καμὰ .. ἕταν .. ζύγους .. αὐτοῦ
 εἶν .. μαζοδ .. ζύγους .. μαζοδ .. καὶ .. χωρητικὸς .. οὐνεκ
 διαβεβ .. κέ .. κινδ .. καίτοι .. 10-12 .. ὄν .. εἶν ..

3) Πού ἀποθηκεύετο κατόπιον ἢ παραγωγῇ (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ταῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λαϊκῶν ; (Σημειώσατε ἀσπίτωμερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς οἰκίας καὶ συνηθείας)
 .. ἐν .. κελύφῃ .. τοῦ .. ἄλωνι .. καὶ .. ἄλλοις ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀποθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (καὶ ποῦ) ἢ ἐντὸς οἰκίας χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρά τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

— 29 —
 + ἂν εἶδες καὶ ὅσον ἐπιμέλειαν ἢ εὐλάβειαν
 ἐπὶ τῷ ἄχυρῳ ἐπὶ τῷ ἄλωνι ὡς εἶδες μὴ βουρξίδα
 εἰς τὴν οἰκίαν.

κευσις εις την υπαιθρον ; Συμ δεξα : εωστει εωσι
κουακελεγαρε φεσο λο ακουρα Σου εωστι
υκλα, εωσιου χαιε μανεσ και φρε, υκλα ελο ελαδρα ..

5) Πώς έγινετο (ή γίνεται) η διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά το άλώνισμα ; ...

λο ωουλοβορι, αυλο ων ωουλοφειρα, αυσο λο εωρε, λο υα α
αρο λο αυλαραρε χε εωσορο λο εθλάνταρε υαι φε ...
ωσοκωνο , ...

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχυών, το όποιον αναρτάται εις το εικονοστάσιον ή οπισθεν της θύρας κλπ ; ..

Πώς λέγεται ή πλεκτή αυτή ; Ποιον τό σχήμα της ; πού φυλάσσεται προς ποιον σκοπόν και επί ποσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατά ποίας ημέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τον τόπον σας άναμμα φωτιάς εις τό υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστουγέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Άποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας της 31 Αυγούστου κλπ.)

2 Αγ - Νιως .

Εις ποίας ημέρας, ποίαν ωραν και εις ποιον μέρος ; .....

ων ωαφαραι λο βραδ ο μαδινεσ ..
ελο εωστει του υαι εω εωμυρε
ε αθη Νιως ων εωραρε .

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

φωτιά

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

γονίδια ή μικροί

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν. Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος; .....

μαζεύει άπό το δ.μ. του.
δεν κλέβει άπό το κ.μ. του.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποία αι συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εόρτια, άσματα, κρότοι, θόρυβος. Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

πηδάει ή γύρω τους χορεύει
ή παιζάν

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς; (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Πρόεδρος : Π. Λύγος
Συντακτικός : Κ. Καραγιάννης

1.

1-2. σιδερένιες τριόγκλες ζούλες.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ